

Utskrift #9560, bestilt av RETOSORE, skrevet av REBELUND
Endret av RETOSORE den 16.08.94 kl. 12:18:012

106174

Frontkjempere

Tragedien

i Karelen

Av Sven T. Arneberg, Hurdal

Aftenpostens søndagsutgave hadde 26.6. en nøktern og seriøs omtale av Den norske skijegerbataljon i kampene om feltvaktene Kaprolat og Hasselmann i Nord-Karelen for 50 år siden (Nymoens/NTB). Som forfatter av boken vil jeg imidlertid gjerne få kommentere en feil og enkelte uheldige formuleringer som kan være egnet til misforståelser.

Hovedoverskriften forteller at 20 nordmenn falt i løpet av to døgn. Riktignok er det rette antall, tilnærmet 120 mann, oppgitt i henvisningstekst på førstesiden og senere gjentatt i ingress og tekst.

Divisjon «Nord» var bare en periode understilt det finske Armeekorps Siilasvuo, men det var før nordmennene ankom til dette frontavsnittet.

Nymoens formulering, «De norske skijegerne som ikke ble tatt til fange og plassert i Stalins fangeleirer, tok seg over til Norge på forskjellig vis», kan gi inntrykk av at det var en redusert, uorganisert flokk som vendte tilbake til Norge.

Imidlertid foregikk en hektisk re-etablering av bataljonen i Kiestinki-området frem til den finsk-russiske våpenstillstand i september 1944. Da var det en tilnærmet fulltallig bataljon som bega seg på den lange tilbakemarsjen via Kuusamo-Rovaniemi-Muonio til Skibotn. Tilbaketrekingen skjedde etter en nitid utarbeidet plan som var lagt

av armeoverkommandoen lang tid i forveien.

Et mindre antall sårede kom hjem via Sverige. En annen gruppe rekonvalesenter, til dels etter alvorlige hodeskader, var også blant de få unntakene. De ble puttet inn i en bombekastergruppe i såkalt Schutzenbataillon 6, som retirerte langs Ishavsveien over Ivalo til Norge. De fikk ikke kontakt med egen bataljon, ble nærmest kidnappet og skjøvet frem i nye kamper nordøst for Nikel.

Skibataljonen forøvrig deltok i spredte fektninger mot finnene i den såkalte Lapplandskrigen. Den finske ambassadør i Oslo kommenterte denne fase i klare vendinger i Aftenposten 2.7. Denne krigen erklærte finnene mot Tyskland først da nordmennene hadde forlatt finsk territorium.

Tragedien kan, som Nymoen kommer inn på, ganske riktig tolkes på forskjellige måter: at så mange unge nordmenn mistet livet disse midtsommerdagene, at så mange vervet seg på tysk side under krigen, og at livet for mange av dem siden ble en tragedie. At de russiske tapene også var betydelige, ga vel liten trøst for skjegerne, og minsker ikke tragediens omfang.

Pårørende til de 360 falne og lemlestedede rødegardister ved Kaprolat og Hasselmann følte vel ikke sorgen ved tapet av sine nære og kjære mindre smertefull enn nordmenn flest gjorde det overfor sine egne.

2643 Anslag

-----S L U T T-----